

ČITATELJI! Vaša naročnina...
številke poleg...
splošnega povznanja...
je list Vaše sodelo...
imeti naročnino...
vnaprejšnjem plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 46. — Štev. 46.

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 10, 1943. — SREDA, 10. MARCA, 1943

VOLUME LI. — LETNIK LI.

NEMCI V OFENZIVI OB DONECU

Poročilo ruskega vrhovnega poveljstva pravi, da so Nemci pričeli veliko protiofenzivo na Harkov-Dnjeper-Doncevi fronti in so rusko črto potisnili nazaj kakih 80 milj. — Kot pravijo Rusi, so Nemci dobili ojačenj 25 divizij, ali okoli 375,000 mož.

Rusi priznavajo, da se je rdeča armada umaknila na severni breg Doneca, jugovzhodno od Harkova in so pri tem izgubili 8 važnih mest: Pavlograd, Lozovaja, Barvenkovo, Slavijansk, Kramatorsk, Krasnoarmejsk in Lisičansk.

Vsako teh mest je ali veliko industrijsko središče, ali pa važno železniško križišče.

Nemško vrhovno poveljstvo naznanja zavzetje Ljubotina, 12 milj. zapadno od Harkova.

Rusi pravijo, da so Nemci dosegli svoje uspehe z močno ofenzivo, ki so jo pričeli koncem februarja, ko je rdeča armada prodirala proti Dnjepru.

Nemci so skušali rdečo armado obkrožiti in zavzeti celo pokrajino okoli Harkova. Ruska armada pa se je na povelje pred močnejšim sovražnikom umaknila proti severovzhodni in obstala ob gornjem Donecu. Nemci pa niso mogli priti čez Donec, ker se je rdeča armada trdno postavila v bran.

Rusko poročilo pravi, da so sedaj v teku zelo vroči boji, v katerih imajo Nemci velike izgube na vojaških in na vojni materijalu; posebno mnogo pa na tankih južno in zapadno od Harkova.

Nemci so v svoji protiofenzivi izgubili najmanj 20,000 ubitih vojakov, 195 aeroplanov, 650 tankov, 320 topov in nad 1500 trukov.

Rusi so zavzeli Lisičansk in

Barenkovo 6. februarja, Kramatorsk 7. februarja, Lozovaja 11. februarja, Krasnoarmejsk 12. februarja, Slavijansk 17. februarja ter Krasnograd in Pavlograd 20. februarja.

Na fronti okoli Vijazme Rusi še vedno napredujejo ter razbijajo močne utrdbe okoli mesta.

Včeraj so Rusi na fronti pred Vijazmo zavzeli važno železniško središče Temkino, 24 milj. vzhodno od Vijazme. Zapadno od Gžadeka so Rusi osvobodili več ducatov obljudeh krajev in stalno prodirajo proti Vijazmi. Na tem kraju Nemci napadajo s tanki, artilerijo in infanterijo, da bi postavili predirajoče Ruse. V teh bojih je bilo razbitih 15 nemških tankov.

Na severozapadni fronti, kjer Rusi prodirajo proti Staraji Rusi, južno od Ulmskega jezera, so zavzeli že mnogo obljudeh krajev, med njimi tudi Staro Ramuševu in Novo Ramuševu, 15 milj. jugovzhodno od Staraje Ruse.

S tem, da so pričeli Nemci močno protiofenzivo na južni fronti in ker se tako krčevito drže Novorosijska ob Azovskem morju, so Nemci pokazali, da na tem kraju za vsako ceno hočejo ostati, da bodo spomladini zopet mogli pričeti svojo ofenzivo proti petrolejskim poljem na Kavkazu.

ROMMEL ZOPET BEŽI

Kot poroča zavezniki vrhovno poveljstvo v Afriki, se Romnelov Afrika Korps umika globoko v Mareth utrjeno črto, ko je izgubil 50 tankov in več sto vojakov v ofenzivi prejšnjega tedna. Tudi Francozi zelo ogrožajo Rommeloovo desno krilo, ko so zavzeli Tozeur ob Čhoti Djerid slanim jezeru.

V severni Tuniziji je osiška armada pričela precej močno ofenzivo okoli Tamere, toda za vezniki so napade odbili in vjele okoli 200 sovražnikov. Nemci so napadli s tanki, toda za vezniki so poslali proti njim bombnike, ki so njihov napad odbili.

Nad Sredozemskim morjem so ameriški in angleški bombniki uničili 17 nemških Focke-Wulf in Messerschmidovih aeroplanov.

Ameriški fantje na Islandiji bodo slišali ameriške radijske programe

Reykjavik, 8. marca. — Ameriški vojniki in mornarji, ki se nahajajo na Islandiji bodo mogli prav kmalu dobiti na svoje radijske aparate tudi ameriške programe, ter bodo lahko slišali Charlieja MacCarthyja in druge ameriške radijske komedijante in igralce ter pevce, itd.

Tozadnji dogovor je bil na rejen med islandskimi oblastmi in ameriškim uradom za vojne informacije. Programi bodo oddajeni po 4 ure na dan.

Apel za amandiranje naselniškega zakona z ozirom na Kitajce

Washington. — Mgr. John A. Ryan od National Catholic Welfare Conference in Elbert Lee, ameriški državljani kitajskega porekla, ki je trgovec v Bostonu, sta predložila kongresnemu pododseku za naseljniške zadeve priporočilo, da se naselniški zakon popravi v toliko, da bo ameriškim državljanom kitajskega porekla dovoljeno dobiti v Ameriko žene, katere so poročile na Kitajskem.

"Katerokoli ljudstvo, ki more proizvesti osebo, kakor je Mme. Chiang Kai-shek, je vredno upoštevanja," je rekel mgr. Ryan, ki je tudi podal mnenje, da bi taka sprememba naselniških postav zelo dobro vplivala na kitajsko ljudstvo, katero stoji v tej vojni na naši strani.

Avstralija bo hranila ameriške čete na južnem Pacifiku

Canberra. — J. A. Beasley, avstralski minister za prehrano, je naznanil pred nekaj dnevi, da je Avstralija prevzela nalogo, da zalaga z živili ameriške čete, ki se nahajajo v Avstraliji ter na drugih otokih južno-pacifiškega morja. Minister je že odredil vse potrebno za nakup živilskih potrebščin v ta namen in sicer v vrednosti 64 tisoč milijonov dolarjev. Vsega skupaj bo Avstralija letos potrošila 220 milijonov dolarjev za vzdrževanje ameriških čet, kakor je to določeno na podlagi lend-lease pogodbe.

JOHN POTUŠEK UMRL V BROOKLYNU

V ponedeljek popoldne 8. marca je v Kings County bolnišnici v Brooklynu umrl splošno poznani John Potušek. Pustno soboto se je vračal s "Slovanov" veselice domov in ko je na podulni železnici čakal na vlak, se je zgrudil na tla — zadel ga je kap.

Prepeljan je bil v bolnišnico, kjer je v ponedeljek preminul. Njegovo truplo leži pri pogrebniku: Anton Kirn, 546 E. 6th St., kjer se bo v četrtek zvečer ob 9 "Slovan" z nekaterimi žalostinkami poslovil od svojega dolgoletnega peva.

Pokojni Potušek je bil rojen v Kranju pred 77 leti in je prišel v Ameriko pred 33 leti ter je ves čas živel v New Yorku. Po poklicu je bil brivec. Umrl je brez vsakih sredstev in mu bo zato "Slovan" oskrbel pogreb. Zato se "Slovan" obrača na rojake, da kaj v ta namen prispevajo, saj nas je pokojni Potušek pogosto razveselil s svojim zvonkim tenorjem.

Pokopan bo v petek, 12. marca s sv. mašo zadušnico na Osmi ob 10. na pokopališču Sv. Trojice.

Zapuščila sina Johna, sinah in vnukinjo.

Blag mu spomin; njegovim ostalim pa naše sožalje.

AMERIŠKI POSLANIK JE MALO PREVEČ POVEDAL

Ameriški poslanik v Moskvi admiral William H. Standley je časnikarjem poročevalcem rekel, da ruska vlada ne more veliko pomoč dobiti Rusija od Združenih držav, ker se svoje, mu narodu hoče pokazati, da se bori na svojo lastno pest brez kakke pomoči od zunaj.

Ko je to poročilo prišlo v Washington, so bili vladni krogi presenečeni in v veliki zadregi. Zato je državni podtajnik Sumner Welles na časnikarski konferenci zadevo takoj pojasnil ter rekel, da je poslanik Standley povedal svoje osebno mnenje in da o tem ni pred svojo izjavo ničesar sporočil svoji vladi. Welles je časnikarjem rekel, da je poslanik hrvojil, da mu poklje besedilo svoje izjave in da hoče do tedaj počakati, da poda svoje natančnejše pojasnilo. Pri vsem tem pa je zatrdil, da Združeni narodi popolnoma upajo Rusiji in da so z njo v popolnem sporazumu.

"Zakaj bi tudi jaz ne bil župan —"

Malden, Mass. — Ko je Strie Sam vpoklican tukajšnjega župana k vojakom je skušal občinski oziroma mestni svet izvoliti županskega namestnika, toda glasovanje je izpadlo takó, da ni bil izvoljen nihče pravzaprav in tako je bilo sklenjeno, da bo imenovan vsake dva meseca nov župan, kar bo dalo seveda marsikomu priliko, da pokaže, kako bi on gospodaril, ako bi bil kdaj izvoljen za župana.

Iz Jugoslavije

Vpoklici na prisilno delo

London, 7. marca. (Reuter). — Nemški radio poroča danes, da so bili Jugoslavlani, rojeni v letih 1917 do 1921, nedavno vpoklicani na prisilno delo in bodo morali nastopiti svojo službo že prihodnji torek. Vpoklicani so za štiri mesece. Drugi letniki Jugoslavcev bodo poklicani na nabor še ta mesec. — JIC.

BOJI V JUGOSLAVIJI

Jugoslavski guerilci pognali italijansko divizijo v beg

London, 9. marca. — Moskovski radio je naznanil, da so jugoslavski guerilci v ljutem boju pri Mostarju, v južnozapadnem delu Jugoslavije, pognali v beg italijansko divizijo in zajeli 17 tankov.

Poročilo pravi, da je bilo ubitih več sto Italijanov in materijal, ki so dobili v roke guerilci je vključeval dva milijona nabojev za puške, 16 topov, 80 strojníc in 6 tisoč topovskih krogel.

Jugoslavski partizani uporabljajo italijansko orožje

UP poroča iz Carigrada, dne 6. marca, da so jugoslavski partizani, uporabljajoč avtomatične puške, ki so jih dobili od Italijanov v zameno za ujetnike, so zdaj znova polovili 1200 Italijanov in ubili 400 fašistov; napadajo v črti od Ploča do Vakufa.

Reuter poroča iz Londona, 7. marca, da nemški radio je istega dne poročal, da je osiške zasedlo v Bosni dvoje mest, in sicer Bihać in Slunj. Nemci trde, da je to drugi veliki uspeh operacij čiščenja nemških in hrvaških čet.

Nastop nemških in hrvaških čet v Bosni je najbrže poskus, da se popravi prestiž osiške, ki je močno trpel zaradi porazov, katere so italijanskim četam

Gandhi prestal svoj prostovoljni 21-dnevni post

Poona, Indija. — Mohandas K. Gandhi je srečno prestal gladovno stavko, katero je pričel z desetim februarjem letos v protest, ker so ga angleške oblasti zaprle oziroma internirale, da mu tako preprečijo delovanje za splošno izvedbo odpora potom civilne nepokorščine ali pasivne resistance, kakor on naziva svoj način upora proti oblastim, ki nečejo dati Indiji neodvisnosti.

Gandhi je tekom svojega dolgega prizadevanja, da pribori Indiji neodvisnost in enako pravnost, že večkrat šel na gladovno stavko in je vse srečno prestal, a to pot je zelo trpelo njegovo zdaj že pač od starosti nekoliko oslabele srce in tudi obisti so mu delale preglavice, tako, da so zdravniki bili nekaj časa prepričani, da ne bo preživel 21 dni prostovoljnega posta.

prizadejali jugoslavski partizani. Bihać leži približno 25 milj na severu od Vakufa v zapadni Bosni. — JIC.

Boji se nadaljujejo

London, 7. marca. (Radio prejemna služba). — JIC. — Govornik je citiral v teku oddaje v srbihrvastični članek londonskega lista "Observer", ki piše o partizanskem gibanju v zapadni Bosni in tamošnjih bojih proti nemškim, ustaškim in italijanskim četam. Ofenziva osiške ni uspela, tako da se boji nadaljujejo kljub ponovnim izjavam nemške propagande, da so partizanske čete uničene in ofenziva osiškega zaključena.

Videti je tudi, da so čete generala Mihajlovića začele ofenzivo; nemški list "Donauzeitung" trdi, da skušajo "njegove bande" izkoristiti zavezniško akcijo v Severni Afriki.

Ta članek londonskega "Observer-ja" je posebno zanimiv, ako ga primerjamo z poročilom agenture STB iz Zagreba, ponatnjenj v švedskem časopisu.

Svenska Tagbladet, 10. feb. 1943:

Operacije čiščenja proti partizanskim silam v jugozahodni Hrvaški bodo kmalu končane. Partizani so obkoljeni in se nahajajo v nekakšnem ogromnem žaklju. Nemške in hrvaške čete jih napadajo od Jadranskega morja sem, iz severa in iz severovzhoda.

Ny Dag, 21. februarja, 1943: "Najnovejša partizanska ofenziva v zapadni Bosni je zdaj ustavljena. Partizani so izgubili iniciativo in so se umaknili v svoje gozdove in gorske soteske, kjer se boji nadaljujejo.

V drugih bosanskih okrajih nadaljujejo nemške čete operacije čiščenja. Srbsko časopisje, kontrolirano od Nemcev, razpravlja o partizanski vojni in trdi, da bi bilo uničenje teh uporniških skupin v zapadni Bosni največjega pomena za ves Balkan. — JIC.

Gandhi, ki je zdaj star 73 let, se je zdravnikom lepo zahvalil za skrb in nego, ki so mu jo nudili in mu jo še nudijo, ker je izredno šibek in izčrpan telesno, duševno pa je menda vendar in čil. To je bil njegov sedemnajsti prostovoljni post. Osvoboditev si s tem zadnjim postom najbrž ni priboril, ker angleške oblasti v Indiji nimajo namer, da ga spuste na svobodo pred koncem vojne, razen ako bi se pripetilo kaj izrednega.

Odpočlic italijanskih čet

Osiška radijska vest zadnjih dni obelodanja dejstvo, da je Mussolini odpočlicel z ruske fronte 10 italijanskih divizij — osmo italijansko armado — te divizije bodo sedaj doma pokrpane in poslane v polnem številu nazaj na rusko fronto.

Moskovski radio trdi, da so Italijani izgubili 900 tisoč mož na Ruskem in 50 laških divizij so Rusi pognali v beg in jih dobro zredčili.

Angleži in Amerikanci že skoro dva tedna vsak dan bombardirajo razne važne kraje v Franciji in v Nemčiji, kjer so posebno bombardirali Dusseldorf, Emden, Wilhelmshaven in druga mesta.

AMERIŠKA BOLNIČAR-KA-LETALKA NA GUADALCANALU

Iz neke južno-pacifiške baze dospel poročilo opisuje začetje na Guadalcanalu se boje ameriških vojakov nad nenadnim in nepričakovanim pojavom ameriške bolničarke, ki je pristala na otoku z zračno ambulanco, na katero je bilo v teku pol ure naloženih osem težko ranjenih vojakov ter trije lahko ranjeni in bolni.

V teku te pol ure so se naši fantje seznanili z mlado bolničarko, Mae Olson, ki je stara 26 let in ima za seboj dovolj letalske izkušnje, kakor tudi 18 mesecev bolničarske šole, ki jo je usposobila za njen sedanjí posel.

Mae nosi sedaj čin poročnice in je dodeljena 24 drugim bolničarkam, ki služijo blizu fronte in so vse izkušene v letalstvu, kar je nujno potrebno, ker je treba na pacifiških otokih najhujše prepeljevati ranjence na varno z letali.

Posebno je mlada poročnica ponosna na to, da je bila ona prva ameriška ženska, ki je pristala na Guadalcanalu odkar je začela vojna. Dejala je, da je njen nenaden pojav kar prestrašil mladega narednika z razmršeno brado, ki je odprl vrata bolniškega letala, ko je pristala.

"Moj Bog!" — je vzkliknil fant in potisnil čepico nazaj s čela, "v tem letalu je ženska!"

Kmalu so prišli skupaj vsi vojniki, ki so bili v bližini in jo v krogu stoeč gledali, kakor, da je prikazen z neba, kajti Guadalcanal imenujejo otok smrti in ni nihče pričakoval, da bi kaka ameriška bolničarka riskirala svoje življenje s poletom na otok. Ranjeni vojniki so ji bili globoko hvaležni in so hoteli vedeti, če je še kaj drugih tako požrtvovalnih ameriških deklet, kot je ona.

Mae je dejala, da je otok ves raztrgan od bomb, toda iz zraka izgleda vseeno lep in zeleno poraščen z drevjem in zelenjem.

RUSKE ZMAGE VZROK NARASČAJUJOČIH ODPOROV V BALTIŠKIH DEŽAVICAH

Kakor je poročala pred par dnevi radio z Moskve, se v baltičkih državah širi odpor proti Nemcem odkar Rusi podijo nacije nazaj.

V nekem beloruskem mestu, je bilo rečeno po radiju, so se vpoklicani Litvinci uprli nacijskim vojaškim oblastim in niso hoteli iti na fronto proti ruskim četam. Nemci so jih kaznovali s tem, da so jih 500 pobili, 425 pa je bilo poslanih v koncentracijsko taborišče v Baranovicih.

V Volkovski so naciji pobrali kmetom žito in ga spravili v nekem skladišču, ki pa je 22. februarja zgorelo — patrijotje so na ta način proslavili 25-letnico sovjetske armade.

Pred kratkim so litvinski guerilci napadli nemški motorizirani oddelek, ki je bil na poti proti fronti — "oddelku se ni bilo treba spoprijeti z Rusi" — se je glasilo tajno poročilo guerilcev.

Radio je tudi dejal, da se bori ob strani ruskih vojakov mnogo Litvincov, Estoncev in Latvincov, ki so vsi zelo pogumni vojniki.

Sovjeti mobilizirajo večake za raziskovanje Uralov

Sovjetske komisije za raziskovanje virov naravnih bogastev Uralov mobilizira geološke, ekonomiste, inženirje, tehničarje ter razne rudniške veščake, ki bodo pomagali odkrivati nadaljna bogastva, ki leže v dozdaj v tem pogledu še malo izkoriščanih Uralov.

Rusi so tekom te vojne bili prisiljeni zaradi nemške invazije njih dežele razviti rudništvo in industrijo za Urali in uspehi, ki so jih dosegli, so skoro neverjetni, kajti ti vključujejo odkritje številnih novih virov važnih rud, olja, ter zemlje, ki je primerna za pridelovanje bombaža, sladkorja, lanu, itd. Urali Rusom obetajo neizmerno viro novih naravnih bogastev.

KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS & STAMPS

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenc Publishing Company, (A Corporation)
Frank Seker, President; Isaac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of this corporation and addresses of above officers:
212 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$4. — Advertising on Agreement

Za celo leto volja list za Ameriko in Kanado \$5.—; za pol leta \$3.—
za štiri leta \$15.—; za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inštrumente za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 212 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-1242

AMERIKA MORA BITI Z RUSIJO V PRIJATELSTVU

V ponedeljek je podpredsednik Henry A. Wallace na Wesleyan University v Delaware, O., imel vevležen govor, v katerem je pojasnil bodoče potrebne odnose med Združenimi državami in sovjetskimi Rusijo.

Kot podpredsednik Združenih držav nima izvrševalne oblasti, — povedati, pa sme svoje "osebno" mnenje, ki ga kot podpredsednik ne more izvesti. Wallace pa more nastopiti kot prerok politike predsednika Roosevelta, ne da bi Roosevelta postavil na odgovorno klop.

V svojem govoru se je Wallace poslužil te svoje lastnosti in je jasno povedal, kako stališče morajo Združene države obdržati z Rusijo. Rekel je med drugim:

"Enkrat v letu 1943 ali 1944 se moramo odločiti, ako bomo posejali seme za tretjo svetovno vojno, in ta vojna bo gotovo, ako dovolimo Prusiji, da se oboroži materialno ali psihološko. Ta vojna bo prav gotovo, ako bomo presleparili Rusijo. Ta vojna je mogoča, ako ne bomo dokazali, da moremo nuditi vso zoposlenost, ko bo ta vojna končana in če bodo fašistični interesi s protirusko agitacijo dobili kontrolo nad našo vlado. Ako zapadne demokracije ne pridejo do zadovoljivega sporazuma z Rusijo, predno bo vojna končana, se zelo bojim, da bo tretja svetovna vojna neizogibno prišla. Brez te snega in zaupnega sporazuma med Rusijo in Združenimi državami je zelo mogoče, da pride do zveze med Rusijo in Nemčijo.

Wallace je opozoril, da je prav lahko mogoče, da bo v Rusiji nastala zopet Trockijsva agitacija za svetovno revolucijo, ako se Združene države ne združijo z njo v tesnem prijateljstvu. In tako revolucionarno gibanje bi pomenilo novo svetovno vojno.

Ravno tako pa bi moglo priti do nove vojne, ako bi se v Ameriki zopet razširilo izolacijsko gibanje.

"Prepričan sem," je rekel Wallace, "da ne moremo biti zaverovani, ako vodimo izolacijsko ali pa samo nacionalistično politiko."

Nato je podpredsednik predlagal program petih točk, katerega morajo Združene države sprejeti, da odvrnejo nevarnost nove svetovne vojne. Ta program je:

1. Združene države naj zastavijo vse svoje sile k prizadevanju celoga sveta, da bo odvrnjena vsaka nova vojna.
2. V Nemčiji je treba preprečiti nadaljnje poučevanje v Hitlerjevem nauku.
3. Razdejanje evropskim deželam je treba pomagati obnoviti industrijo in poljedelstvo.
4. Postaviti je treba pravične mednarodne trgovske odnose.
5. Treba je sodelovati z drugimi narodi v zrakoplovstvu in brodarstvu, ne pa iskati imperialistične ameriške nadvlade v zraku in na morju.

Wallace je zarisal veliko razliko med sedanjim komunizmom v Rusiji pod Josipom Stalinom in med komunizmom, ki ga je učil Leon Trocki, ki je propagiral svetovno revolucijo.

"Bodoče svetovno blagostanje," je dejal, "je odvisno od tega, ako moreta marksizem, ki je bil postopno olajšan v Rusiji, in demokracija, ki smo jo prilagodili razmeram dvajsetega stoletja, skupaj živeti v miru."

Zapadne demokracije se morajo po Wallacevem zadržati obvarovati komunizma samo, če bodo skrbale za delo, tako da bo vsakdo zaposlen in bo mogel slovensko živeti.

"Ako ne zagotovijo popolne zaposlenosti," je rekel, "je komunistična propaganda neizogibna in je ne bodo mogle postaviti ne ruska, ne naša in ne katere druga vlada. Ako bo nastala dolga nezaposlenost, tedaj bo nastalo edino vprašanje: ali bo pruski ali pa Marksov nauk prišel na površje."

Po Wallacevu mnenju ni dovolj, da je vržen na tla Hitler, temveč prusizem, ki uči in poveljuje vojno kot edino sredstvo za vzdrževanje moči in oblasti. Marksizem ni nikdar nič, da se mednarodne vojne potrebuje in ni nikdar smisel enega naroda višjega od drugega. Po Marksovem nauku so vsi ljudje enaki.

Prva seja eksekutive Slov. Amer. Narodnega Sveta

vršila se 23. decembra 1942 na 1904 W. Cermak Road
Chicago, Ill.

(Predsednik odpre sejo ob 10. uri dopoldne. Navzoči so sledeči: preds. Kristan, I. podpredsednica Marie Prislund II. podpreds. Janko N. Rogelj, tajnik Rev. K. Zakrajšek, blagajnik Jos. Zalar, zapisnikar Mirko G. Kuhel, odborniki: Vincent Cankar, Leo Jurjevec, dr. F. J. Kern in Frank Zajts.)

Predsednik Kristan pozdravi navzoče v kratkih besedah in izrazi svojo hvaležnost, ker so se tako številno odzvali vabilu na prvo sejo izvrševalnega odbora SANSa. Obenem prebriše pismo opravičilo Rt. Rev. J. J. Omana, kateremu se radi bližajočih se božičnih praznikov ni moglo seje udeležiti. Nadalje naznanja, da je prejel brzojavko od častnega predsednika SANSa Louis Adamiča, ki se radi preizkušenosti tudi ni mogel odzvati njegovemu vabilu na sejo. Ker je v brzojavki nekaj drugih važnih reči, jo bo prečital, ko pridejo zadeve na vrsto.

Brat Cankar poroča glede kongresnega zapisnika, katerega sta imela v skrbi brata Jakob Zupančič in Rev. A. Uranak. Brat Uranak je izročil svoje izpiske Zupančiču, da slednji izdela popoln zapisnik. Ker pa Zupančiču radi čezurne dela ni bilo mogoče zapisnika izvršiti, je on — br. Cankar — poveril to nalogo bratu Zvonku Novaku, da pripravi zapisnik za našo prvo sejo Br. Novak se je bavil z zapisnikom delj časa, in sedaj je tu, da ga prečita.

Br. Zvonko Novak nato prečita obširen zapisnik prvega Slovenskega narodnega kongresa v Clevelandu dne 5. in 6. decembra 1942.

Med čitanjem in po čitanju zapisnika se sprejmejo razni popravki, pojasnila in priporočila. Zaključeno je, da se zapisnik popravi v toliko, da se razne točke dnevnega reda kongresa znesejo v pravo kronologijo, ki bo odgovarjala dejstvu, kakor tudi, da se vključijo v zapisnik razni titli profesionalcev, ki so tvorili gotovi del kongresa.

Br. Jurjevec predlaga, da se zapisnik s temi popravki sprejme. Predlog je podpisan in soglasno sprejet.

Tajnik Rev. K. Zakrajšek poroča, da bomo v vladnih departmanti znani kot Slovenski Ameriški Narodni Svet — Slovenian American National Council — pa priporočajo, da nastopamo pod tem imenom.

Z ozirom na pojasnilo je soglasno zaključeno, da se imne spremeni iz Slovenskega nar. sveta na Slovenski Ameriški Narodni Svet (Slovenian American National Council).

Predsednik br. Kristan smatra za potrebno, da pride zapisnik v javnost. Služi nam lahko zelo veliko za našo propagando, kakor tudi za poduk onih, ki se še ne zavedajo namenov in potreb našega dela. Mnogim bo odprli oči. Ako bo priobčen samo v naših časopisih, bo razkasan, radi tega ne bi dosegel tistih koristi, ki jih pričakujemo od kongresovih zaključkov. Radi tega priporoča, da se natisne v brošuri in razdeli med zainteresirane posameznike, društva in organizacije. Posebno vrednost moramo poudariti angleškemu prevodu. Gledati moramo na to, da se angleška javnost posebno seznani z našim delom in to, ako bi razdelili izpiske sprejetih resolucij in zaključkov med člane raznih vladnih organov, med senatorje, kongresnike, po univerzah, javnih knjižnicah itd.

Rev. Zakrajšek omenja, da je po povratku s kongresa v Washington ugotovil, da so naše resolucije v rokah zastopnikov že skoro vseh vlad, kakor tudi tiskovnega departmanta, uradnih vojni informacij, justičnega departmanta itd. Kako so tja dospela, mu ni znano. Uveren pa je, da je sloga in harmonija našega kongresa napravila sijajen vpliv na uradne osebe, ki so preje dvomile o kakem uspehu. Tudi on priporoča tiskanje zapisnika v obliki brošure.

Br. Zajts je mnenja, da bi mogoče bilo priporočljivo izdati mimeografiran zapisnik v taki obliki kot na primer Farlanova "Slovenija v borbi", ki se naj razdeli med slovenske liste za tisk. Smatra, da bo zapisnik bolj čitljiv, ako bo priobčen v časopisih v odločkih kot pa, če ga kdo prejme v celoti.

Br. Cankar pravi, da je bil vedno pod vtisom, da zapisnik izide v obliki knjižice, bodisi tiskan — in če bi ne bilo drugače — mimeografiran. Zapisnik mora biti zelo razširjen med našo javnostjo, kajti vsebuje našo glavno propagando, naš program in sploh vse naše stališče in nazore za bodočnost Slovenije in Jugoslavije. Tiskan pa mora biti v obeh jezikih, v slovenščini in v angleščini, in v angleščini pa vsaj v izpiskih. Če na kongresu je opazil veliko zanimanje za naše probleme med tu rojeno mladino, po kongresu pa še veliko več. Propagandnega čtiva v angleščini nimamo. Mladina pa bi rada delala z nami in nam veliko pripomogla, ako bi se o zadevah še bolj seznanila v angleščini.

Br. Novak omenja, da bi poleg izpiskov resolucij bilo priporočljivo natisniti v brošuri tudi Farlanovo študijo "Slove-

SONART REKORDI

Lepe Melodije!
St. M571—Na Marijanca, polka
Kje so moje rožice
Marica, pega—polka
Duguesne University
tamburica orkester

St. M573—Terentina polka
Na planinah—valček
Jerry Koprivšek in orkester
Za tso, cink in cene plošč ne
obrinite na: JOHN MARSHALL
Inc., 463 W. 42nd St., New York

nija v borbi," ki je že prevedena v angleščino. Uverjen je, da je mogoče napraviti dogovor s tiskarno časopisa, ki bo priobčeval zapisnik v odločkih da ohrani postavke in da isti postavke rabi za tisk zapisnika v brošuri. To bi prihranilo veliko stroškov, kajti stavljenje je najdražje.

Rev. Zakrajšek omenja, da ima Jugoslovanski informacijski center precejšnjo vsoto na razpolago za propagandne svrhe, mogoče bi nam gotova vsota iz tega vira bila na razpolago vsaj za stroške tiskanja. Zeli, da to sugestijo pravilno zastopamo, ker noče ustvarjati misljenja, da bi iskali finančno virov, ki mogoče niso naklonjeni vsemu, kar je kongres zaključil.

Br. Rogelj odločno nasprotuje vsaki subvenciji iz virov, ki jih omenil prejšnji govornik. Če hočemo, da bo SANS resnično napredoval tako, kot želi delegacija, ki je tvorila prvi Slovenski narodni kongres, tedaj moramo ostati samostojni. Ako ne, bomo pkvarili vse, kar je kongres dobrega storil.

(Nadaljevanje.)

RABIMO ŠIVALKE

na moške klobuke, dolga sezija. Vsaka dobi ene vrste kito in block za celo sezono. Najvišja plača.

Good Value Hat & Cape
Company, Inc.,
19 West 4th Street
New York City

(5x)

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija
v Ameriki... Posluje že 48. leto

Članstvo 37.800 Premožanje \$5,000,000
SOLVENTNOST R. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 127.24%

Če hočete dobro skrb in svojimi dragimi, zavarujte se pri najboljši, poštini in uspešnosti podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKO KATOLIŠKO JEDNOTO, kjer se lahko zavarujete za smrtno, razne poškodbe, oporodke, proti boleznim in onemoglostim.

R. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta po svoje skrbilje.

R. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate, ki dajejo dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

R. S. K. JEDNOTA je prava mati vseh in vseh. Če se naš član ali članica ne morejo in bogate katoliške podporni organizacije, potrudite se in pristopite k njej.

Za pojasnila o zavarovalništvu in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnega in uspešnega trajavnega duhovnika R. S. K. JEDNOTE, ali pa na:

GLAVNI URAD
361-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

RAZGLEDNİK

Pile Anna P. Kraana

Naše domače zadeve (Nadaljevanje.)

V naših listih smo opazili menda že vsi, da Slovenski narodni svet ni sprejel resignacije tajnika, Rev. Kazimira Zakrajška, ampak je dal v javnost izjavo, potom katere pojasnjuje svoje stališče z ozirom na to kočljivo zadevo.

Če bi bila vladala na kongresu odločna in zdrava razsodnost, bi teh komedij sploh ne bilo treba, ker bi bili, kot pametni ljudje poskrbeli, da bi bil na to odgovorno mesto imenovan ali izvoljen človek, ki nima na noben način vezanih rok.

S tem ne mislim nič drugega, kot to, kar je znano vsakemu inteligentnemu in zlasti še vsakemu duhovniku ter slednjemu prav informiranemu katoličanu in to je, da rimsko-katoliški duhovnik je predvsem in najprej služabnik sv. cerkve, — ne to, pri čem, kakor prisiže rečimo zdravnik, da ne bo nikoli nikomur izdal tajnosti, ki mora jo vedno ostati le med zdravniki... ker sicer bi ljudstvo hincalo marsikaterega zdravnika, ki na kliničnih izkušnjah svoje "usmiljenje" do revnega ljudstva s tem, da rabi ubogo gmajno za učni material.

Ker nočem, da bi me kdo napazno razumel, naj povem, da jaz vsakemu priznavam svobodo, da veruje, kar mu narekuje njegova ali njena vera ali prepričanje in imam tudi respekt do prepričanja ali vere katerega koli človeka, nimam pa najmanjšega respektu do hlinbe, ki se včasih skriva za masko vere ali pa kakega prepričanja. Da grem še dlje, naj povem, da sem bila kot članica resolucijskega odbora na kongresu zato, da se prednese zbornici resolucija, ki je predlagala, da dovoli kongres dan molitve za Slovence v domovini. Moje mnenje je bilo, da, če naprednemu elementu ni prišlo slabo, ko se je molilo ob otvoritvi zбора, bo lahko prenesel tudi glasovanje o resoluciji za dan molitve. In dasi je bila tista resolucija med mojo odsotnostjo umaknjena, še vedno smatram, da je bil veliko iskrenjši mladi duhovnik, ki je resolucijo predložil, kakor pa rečimo svobodomislec.

Reči moram, da sem čitala vsega, kar se nam je serviralo v zadevi borbe v domovini že toliko, da smatram, da je moja dolžnost, da kot članica širšega odbora SANSa spregovorim nekaj prav resnih in jasnih besed o naši slogi, katere ne mislim nikdar in na noben način podpirati zato, da bi se jo rabilo direktno ali indirektno v svrhu blatenja in poniževanja našega borečega se naroda v domovini.

Oton Zupančič je zapisal, da bo narod izpljunil svoje izdajnike, kakor vino-zavrelico in danes narod očividno doma to vrši in če je med izdajci tudi magari naš lasten brat ali sestra, nimamo mi pravice, da to izdajstvo na kakršenkoli način pomagamo braniti ali zagovarjati.

Mi tudi vemo, da so svobodi v Jugoslaviji lomili kosti in žgalj podplate, ter vtikali igle za nohte, a o tem nas ni jugoslovanska propaganda nikoli obveščala, in zato bi bilo zelo važno za nas, če bi nas jugoslovanska propagandna mašina obveščala o tem, kdo so njeni reporterji na terenu, ki posiljujejo med nas frankensteinsteinske zločince, ki so baje delo Osvo-bodilne fronte.

Da se ne bo našega naroda pred svetom zaradi morebitnih interesov, ki niso slovenski, blatilo in mazalo, je dolžnost našega kongresa, ne da se ukvarja s pulnimi izjavami in historičnimi izlivi gotovih posameznikov, ampak, da gre na delo in preišče obisti jugoslovanske propagande, ki je izročila med našim narodom danes najgrše in najostudnejše zločince pod solncem.

(Dalje sledi.)

ADVERTISE in
"GLAS NARODA"

VESTE KOMU
POMAGATE...
AKO PRIPEVATE ZA
U. S. O.

Zahvala
OB IZGUBI NAŠE DRAGE SESTRE IN TETE
CECILJE PFEIFER
ki je za vedno zatihla svoje oči
DNE 21. FEBRUARJA, 1943.
v starosti 57 let, se iskreno zahvalimo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za sočutje in naklonjenost, izkazano v njeni dolgi boleznini; za obiske na njevalnem odru, za čvrtje in svetlo pomoč. — Hvala vsem, ki so jo spremljali k zadnjemu počitku. — Posebna zahvala gospodu župniku cerkve Svetega Cirila, lastnemu Plus Petricu za obred, katere je opravil za drago pokojnico.
Naj v miru počiva!
Zahvaliti ostali:
KATARINA PFEIFER in IVANA OVGA, sestrji;
ANTON OVGA, nečak; IVANKA OVGA, MARJA POGAČAR, nečakinja.
New York, dne 1. marca, 1943.

V VAŠI BLIŽINI JE ROJAK, KI NI SE NAROČEN NA SLOVENSKE DNEVNIK. — KOT ZAVEDNI SLOVENEČ, ALI MU NE BI IZROČILI TO ŠTEVILKO V SVRHO, DA SE NAROČI?

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer biva in delajo Slovenci

Veliko davčno breme

Ottawa. — Ako bi ne bili Kanadčani tako gotovi in prežeti z nado, da bo ta zmaga skoro dosežena, tedaj bi gotovo mrko gledali v bližnjo bodočnost, ki jim bo naložila še večje davčno breme, kakor so ga nosili do sedaj.

Finančni minister J.L. Ilsley je poskušal davčno pilulo, ki jo je vlada predpisala kanadskemu prebivalcu za tekoče leto in za vojno dobo sploh, toda kljub temu ostane nespremenljiv fakt, da bo moralo enajst in pol milijona prebivalcev, ki jih ima Kanada, in od katerih je dva milijona delavcev, ki plačujejo dohodninski davek, plačati vladi nad dve in pol milijardi dolarjev davkov. Poleg tega bodo morali Kanadčani posoditi vladi skoro tri milijarde dolarjev, da bo tako mogla plačati vojne in druge stroške.

Minister Ilsley je dejal, da se je treba zavedati, da vzile ogromnemu davčnemu bremenu, je Kanada v resnici zabeležila tekem te vojne velike uspehe na polju splošne produkcije, obenem pa je sedanje davčno breme tudi investicija v bodočnost, ki je v majhna cena za neprecenljive vrednosti demokratičnih svobod, katere bo skupno prizadevanje v tej vojni ohranilo.

Minister Ilsley je dalje dejal, da edini način, potemtakem se more dežela ogniti inflacije, je ta, da se plačuje tekoče stroške iz tekočih dohodkov, kar pomeni, da se naj vladi posodi vsak odvisen denar, ki ni nujno potreben za preživljanje in vsakdanje potrebe. Ta metoda in pa stroga kontrola cen je pomagala Kanadi, da se je dozdaj vzdržala finančno na površju in to kljub temu, da je še vedno v cirkulaciji več nakupne sile kot pa je na trgu blaga.

Parlament je v splošnem odobravalo tezo in zaključke finančnega ministra, kljub temu pa je njegova izjava povzročila nekoliko zaskrbljenosti. Njegovo poročilo je namreč predvsem pokazalo, da Kanada ne more več proti plačevati ogromnih vojnih stroškov, kot je to delala do konca vojne. V letu 1939 je plačala 87 odstotkov vseh stroškov iz vladnih dohodkov, a v letu 1940 je mogla poravnati iz svojih dohodkov samo 66 odstotkov stroškov; v letu 1941 že samo 51 odstotkov in preteklo leto pa samo 49,5 odst., ostalo je posodilo ljudstvo, kar pomeni, da se Kanadčani investirali v svojo domovino, v dveh letih čez dve milijardi dolarjev, kar je obenem pomagalo vojnemu naporu Anglije in drugih zaveznikov narodov.

Kanadčani so se izkazali tekom te vojne za izredno lojalne in požrtvovalne, a pri tem je treba vedeti, da plačujejo približno eno tretjino od svojih dohodkov in plače za davke, drugo tretjino posodijo vladi z nakupovanjem bondev in plačevanjem posebnega hranilnega vojnege davka, zadnjo tretjino pa imajo za svoje potrebe, ter za vzdrževanje raznih pomožnih organizacij in reliefov, za plačevanje socialne

zavarovalnice, itd. Spričo tega težkega bremena, ki ga nosi kanadsko ljudstvo, je razumljiva zaskrbljenost, ki včasih zajame odgovorne vladne oblasti, ki skušajo že sedaj izdelati načrte za povojno splošno socialno zavarovanje in za vzpostavitev narodnega sistema zdravstvenega zavarovanja kar vse bi pomagalo preprečiti povojno depresijo.

Kanadčani upajo, da prispevek Kanade k zaveznikskemu vojnemu prizadevanju ne bo pozabljen po tej vojni, ampak, da bo dana Kanadi prilika, da bo deležna vseh priložnosti sodelovanja pri rekonstrukciji sveta in v povojnem trgovanju, kakor to predvideva za vse narode in dežele Atlantski čarter.

DELAVCI ZA KANADSKE FARME.

Vlada v Ottavi bo podvela korake, da se bo vrnilo na farme in k pojedelstvu sploh okrog 175 tisoč poljedelskih delavcev, ki so sedaj vpeljeni v industriji in drugod. Dalje bo vlada skubela, da bo plačana potrebna transportacija za delavce med provincami, kakor tudi v provinci samih. O načrtu za izvedbo takega načrta bodo debatirali in razpravljali uradniki provincijalnih poljedelskih departamentov.

Kakor je razvidno iz poročil o razpravah in zaključkih v parlamentu, se bo tudi letos poskrbelo, da bodo farmarji dobili čimveč delovne sile iz šol, kolegijev, univerz in iz trgov in mest in to v večji meri nego preteklo leto, ko se je izkazalo, da je delovna sila iz teh virov pomagala pospraviti velike količine toliko potrebnih pridelkov in sadja.

Vlada tudi proučuje možnost uposeljavanja vojnih ujetnikov in pa onih, ki bodisi iz verskega ali katerega drugega prepričanja ne želijo biti vključeni v armado, kjer bi morali sodelovati pri bojevanju. Ti protivniki bodo morda poslani na farme, da tako brez prelivanja krvi doprinesejo svoj delež k vojnemu prizadevanju. Moglo se bo dobiti za delo na farmah tudi Indijance in pa seveda večje število ženskih delavk, kot v prejšnjih letih. Ravno tako se bo lahko delno uporabila civilna interniranca in Japonci, kakor tudi delavci, ki v gotovih letnih dohodkih nimajo dela v industriji.

VELIKA SNEŽENA NEVIHTA V MONTREALU.

Montreal. — Zadnjih 40 let ta kraj ni videl tako hude snežene in ledeni nevihte, kakor je razsajala v Montrealu in okoliskem okrožju preteklo nedeljo. Nevihta je pustila za seboj toliko snega in ledu, da je bil skoro da nastavljen ves promet in je bilo delavcem v vojnih tovarnah težko iti na delo, ker ni bilo skoro nobenih transportnih voz.

TO JE PA ZE LEPO POROČILO.

Kanadska vlada je naročila 10 milijonov kosov volnene spodnje obleke za vojake in mornarje, letalce itd. Nekdo, ki se najbrž rad ukvarja s številkami je izračunal, da bi bila treba napeti sušilno vrvi od Montreala do Liverpoola na Angleškem, če bi hoteli, recimo obesiti vse to spodnje perilo naenkrat — koliko peric bi bilo za to pranje in sušenje treba, pa ni povedano, je pa pomnjeno, da bo vzelo 1.450 milj dolgo verigo vojnih znamenj za kritje cen tega obilnega naročila.

VILE ROJENICE.

Pri znani slovenski družini Mr. in Mrs. Stanley in Albini Konchar v Christian Hill, N.Y., odnosno v Mary Imogene Bassett Hospital v Cooperstown, N. Y., so se zglasile vile rojenice v soboto 27. februarja, ter pustile za spomin zalo hčerke, prvorojenke. Mamica in otrok se počutita prav dobro. Srečni oče prihaja iz poznane in spoštovane slovenske družine Mr. in Mrs. August Konchar iz Maryland, N. Y. Mlada mati pa iz poznane družine Mr. in Mrs. Ivan Čop iz Fly Creek, N. Y. — Moje prav iskrene čestitke. Pozdravi!

A. F. Svet.

VOJNI VRTOVI.

V Kanadi bodo, kot drugod, pridno obdelovali vojne vrtove ali takozvane "vrtove zmage" in ako se hočejo Kanadčanke potruditi, da pregledajo vrtno priloge listov, bodo našle veliko gradiva, ki jim bo pomagalo da bodo res imele lep in dobičkanosen vrt, ki bo pomagal domačim finančnim in deželni obenem.

LOV NA KITE.

V letu 1942 so ribiči na zapadnem obrežju Kanade ujeli 164 kitov, ki so v skupni teži predstavljali več tisoč ton ribje masti in olja.

ZIMSKO ŽITO V KANADI.

V svoj vrt tu na pomočju hriba sem zimsko žito si vsejal, in ko je leto izžarelo v ognjenih barvah na jesen —
moj vrt je bil že ves zelen!
Zdaj tiho čaka na spomlad in meni vliva tisoč nad, ko gledam bilke te zelene, ki smelo zrejo pod nebo, kot vrhi smrek tam za gor.

Pa ko zemlja v mrazu dreveni, me včasih vendar zaskrbi, kako je bilkam tem zelenim — vetrovom snežnim prepustnim — in čakajočim na pomlad.
Če zmrznejo, kaj bo iz vseh nad? A ko se beš neviht polega iznova spet in spet spoznam, da so bilke te, kakor sree, ki mirno preko težnj gre z veliko vero, ki že v kali svoj zlati žitni klas si ustvari!

Prevedla A. P. K.

Slovenci v Kanadi

KANADČANI ZA POMOČ DOMOVINI.

Da se tudi od tukaj malo oglasi smo iz velikega industrijskega mesta Hamilton, vas prosim, da priobčite ta moj dopis.

Sem se je priselilo iz daljnega severa že tudi nekaj naših rojakov, kateri so se zaposlili po raznih tovarnah. Največ naših rojakov pa je za stalno naseljenih po tukajšnji obsežni okolici po farmah.

Tudi nam se je vzbudila misel, da smo pričeli nabirati prispevke za pomoč junaškemu narodu v Rusiji, kateri se tako junaško bori in žrtvuje za rešitev civilizacije, posebno pa za rešitev našega celokupnega slovenskega naroda. V ta namen so darovali sledeči:

Po \$5.00: J. Božna in Philip Steklara; \$4.00: P. Žalec, Grimsby Beach. Po \$2.50 Frank in Mary Beček, Beausville; J. Cesar, St. Catherine's, Hamilton, Po \$2.00: J. Castelle, M. Miklich, J. Starešini, L. Brajer, Stoney Creek, Beausville; F. Možina, V. Pogačar, T. Pečavar, Grimsby, G. Lev-tek, V. Pogačar, Grimsby Beach, J. Žalec, Jordan; F. Simovich, St. Catherine's; A. Hočvar, J. Ornič, P. Gersich. — Po \$1.00 Hamilton: M. Belha, N. Kov, J. Lovšin. — Grimsby: V. Rak, Beausville: F. Rezel, J. Progar, J. Barich, J. Primožič, J. Saje, F. Mikolich, T. Lovšin, Jordan; J. Kump, J. Plut. St. Catherine's: V. Lesjak, V. Hočvar, J. Barich, J. Urbanich, J. Bavdek, Chipmawa, P. Stydohar. — Po 50 cent Grimsby: M. Mestek. — Skupna vsota \$67.00 je bila oddana proti potrdilu na pristojno mesto v tukajšnji City Hall.

Hvala vsem rojakom, kateri ste darovali za tako pomembno stvar, da tako z združenimi močmi čimprej stremo glavno kruti in krvaločni nazlasišče ni pošasti.

Končno bi bilo tudi zelo potrebno, da bi se ustanovil odbor, ker je tudi naša narodna dolžnost, da nabiramo prispevke za pomoč našemu mučeniškemu narodu v stari domovini.

Torej rojaki, se še naprej naprošate, da bi prispevali vsak po svoji moči, da pomagamo bratom trpinom, kateri se tudi hrabro borijo, krvave in umirajo tudi za našo stvar. Zatorej rojaki, pomagajmo svojim bratom, kolikor jih bode ostalo pri življenju in bodejo v obupnem položaju, da jim vsaj

OCIVIDEČ PRIPOVEDUJE O RAZMERAH V DOMOVINI PRED NACI-FASISTIČNIM VPADOM IN POZNEJE

"Ko smo šli v morje bridkosti"

Spisal Rev. K. Zakrajšek

Knjiga "Ko smo šli v morje bridkosti" pripoveduje, kako je Hitler nastavljal limanec in zanjke in pripravil "strup" za Jugoslovane in njihovo državo že dolgo prej kot je napadel. Z napadom je odprl zatvorilce, skozi katere se je pričelo razlivanje "morje bridkosti" na Slovenijo in ostalo Jugoslavijo. Kakor strašno "limtver" so Nemci, Italijani in Madžari planili na naše ljudi in njihovo zemljo.

Pisatelj pravi: — Prepričan sem, da sem svojim ameriškim rojakom zelo ustregel s tem, da sem to popisal, kako je do vsega tega prišlo in kako se je godilo. Kjer po Ameriki sem o tem predaval, so mi bili poslušalci hvaležni za ta pojasnila. Ta knjiga pa omogočuje, da bodo ta pojasnila prišla v vse naselbine.

Knjiga je fino izdelana, ima 207 strani in je vezana v platnu.

Stane \$2.50

Postojna in zavarovalna plačana.

Naročite knjigo — "KO SMO ŠLI V MORJE BRIDKOSTI". — Vsak Slovenec bi moral čitati to žalostno zgodovinsko zgodbo slovenskega naroda. — Naročite jo lahko pri:

SLOVENIC PUBLISHING CO

216 West 18th Street New York City

nekoliko olajšamo njihovo življenje, ko bode prišel dan, ko bode zasijalo solnce svobode, ker bodejo pregnane ali uničene krute roparske tople.

Z rojaskim pozdravom,

Philip Steklara,
Hamilton, Ont., Can.

RAZNO Z VISOKEGA SEVERA.

Priloženo vam pošiljam naročnino za nadaljnega pet let, ker mi je potekla 28. februarja. Brez "Glasu Naroda" ne bi ne mogel biti in vedno težko čakam da mi pride v roke. In ko ga dobim, ne preneham, dokler ne prečitam do konca; še glada ne čutim, dokler vsega ne preberem. Najprej preberem poročila o vojni, potem pa drugo. Vsakdo, s komur govorim, ne glede na narodnost, hvali Ruse. Če se ne motim, sem že enkrat pisal, da se bo s Hitlerjem zgodilo isto, kot z Napoleonom. Toda za Hitlerja bi bila taka kazen premajla. Dal Bog, da bi bilo to klanje že enkrat končano.

Zimo smo imeli še precej ugodno. Nekaj časa je bil hud mraz, sedaj pa je zopet dobro.

Tudi snega ni veliko po dolinah, pač pa je malo več po gorah.

Tukaj je zdrav kraj in tudi smrtnih slučajev ni mnogo. Čelo leto so trije umrli, stari že čez 60 let in ena žena, stara 90 let.

Lep pozdrav vsem; posebno pa želim "Glasu Naroda" velik uspeh.

Andro Mrak
Hilcrest, Alta, Can.

Knjiga je posebno privlačna kot darilo za mladeniča, ki se zanima za naravo

AMERICAN
WILD
LIFE

V knjigi je natančno popisan življenje posameznih živali, sledečih na sebeh, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalsko, knjigo bral s velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu doslej še ni bilo znano.

Prvotno je bilo namenjeno to veliko delo študiju v petih knjigah, toda je slednjič izšlo v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem obsegu prikaže POPOPOLNI POPIS ŽIVLJENJA AMERIŠKE DIVJAČINE.

Knjigo bo s užlitom bral otroci, ker navaja in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednje ribe, ker so v knjigi našli vsi ribarji, ki živijo v ameriških vodah.

Poleg poljudnega zapisa in opisov, dovanja vsebuje knjiga 377 slik (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter 363 378 slik. Velikost knjige je 9 x 6 inč. Knjiga opisuje severne, gliste, ribe, ki se živijo, ki so ravnotežje na svetu kot v vodi doma. — Vezava je v močno platno z zlatimi črkami.

POMISLITE, TO KNJIGO LAHKO DOBITE SEDAJ ZA CENO:

Sedaj \$3.00

Naročite pri:

KNJIGARNI
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
NEW YORK

KUHARSKA KNJIGA:
Recipes of All Nations
RECEPTI VSEH NARODOV
Stane samo \$2.00
Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani
Recepti so napisani v angleškem jeziku, ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mi je kakor jed posebnosti v naravi
Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveždati in izpopolniti.
Naročite pri:
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO
216 West 18th Street New York, N. Y.

Pogled na veljavno rusko pristanišče Rostov, ki je ključ do Kavkaza in ki so ga Rusi nedavno osvobodili.

Taškent

Ruska povest iz dni velike lakote.
Napisal: ALEKSANDER NEVEROV

16

A usta so se mu sama od sebe odprla in lačna lica so se zgrubela. Pojem. Riba ne okuži. Kost je zahrustala med zobmi in po ustnicah so se pocedile lačne sline. Dobro. Kam, sedaj?

Na postaji je ležala Nastjonka pod klopjo. Tudi mušik se je na prejšnji postaji valjal tako in Tatarček z obrito glavo — mnogo ljudstva, a kdo naj pomaga. Jokajo, pljuvajo, zmerjajo stokajo. Vsak ima svoje skrbi, vsak svojo nevoljo.

In Miškovega srca se je polastila takšna žalost, da mu je bilo vseeno, pa če bi moral leči poleg Nastjonke. Ali Miška tega ne sme.

Napotil se je v Taškent. Mora priti. Bolje je, če umre tam kje, kakor na tem prostoru. Ali zares ne zdrži? Zdrži. Nocojšnjo noč zdrži na vsak način. A jutri jutraj prodaja babičino krilo. Pet funtov kruha dobi — nekaj je le. Takoj ga ne bo pojedel. Odlomi pol funta, drugo skrije. Pet funtov — deset polfuntov — za deset dni. V desetih dneh se lahko pride tja in nazaj, če vlaki ne bodo postajali.

Miškov misli so se pomirile. Postalo mu je nekoliko lažje. Mušiki v kotu so govorili o Taškentu, omenjali Samarkand. Je tudi mesto, samo za Taškentom še štiri sto vrst dalje.

Miška je napel nšesa in poslušal.

Kruh v Samarkandu je zelo poceni, cenejši nego v Taškentu. A v Taškentu cene naraščajo, izvoza ni, vse odbirajo. Če se obrne človek, k ljudem v vasi od Samarkanda — ga dobi malone zastoj. Za stare škornje dobi štiri pude zrnja, za nove — šest pudov. Če ima človek — bog mi greha odpusti — kakšno žensko krilo, tudi za njo se dobi poldrugi pud ali dva. To za to, ker je tam Azija. Tovarni ni, a ljudstvo je razvajeno za razne stvari. Živi, na primer Sart. Ima štiri žene. Če šteješ po krilih, so to štiri krila, a čaj pijejo iz kotlov. Če zagledajo dober samovar — dvanaest pudov ti dajo.

Pogovori o kruhu so vznemirili Miškovo glavo. Zabolelo začemelo je v srcu. Pomislil je na krilo.

„Ne prodam ga. Zdržim.“

Poldrugi pud ali dva, ni šala. Takoj bi se popravilo celo gospodarstvo. Dobra letina — trideset pudov bi bilo. Koliko vrec bi se dalo napolniti. Za dom je dovolj in še za konja bi bilo, če ga kupi.

Zamajala se mu je pred očmi dozorela pšenica, kakor valovi se je zazibala pod toplim lopatinskim vetrom. V mislih stoji Miška kot gospodar na razgonu in se pogovarja z lopatinskimi mušiki.

„No, kako je Miška? Žetev je tu.“

„Jutri začnemo.“

In tamle je mati s srpom in brat Jaška s srpom. Fjodjka leze brez srpa — majhen je še.

Na vsak način je treba potrpeti. Krila ne sme tu prodati.

Miška je dolgo hodil po peronu. Utrudile so ga gospodarske misli, noge so postale težke. Usedel se je poleg vagona, da se nekoliko odpočije. Tako je utrujen, da je prižgal glavo h kolesu. Krepko ga je zazibal v sen glade delovni dan, zazibala ga je radost kmečkega sanjarjenja.

Zjutraj je skočil kvišku in se ni ničesar zavedal. Na hrbtu je bilo tako lahko. Segel je z roko nazaj. Vreče ni.

„Nebeški Bog!“ Pogledal je pod vagon. Nikjer nič.

Vrgel se naprej. Nikjer nič. Zbežal je okrog štirih vagonov. Nikjer nič. „Sveti Bog!“

„Znoj mu je tekkel s čela, pod srajco je mokro in srce je okamenelo. Ne utriplje.“

„Ukradli so mi.“

Nogo so se mu zašibile. Miška je sedel na zarjavelo tračnico in bridko zažokal. Veliko človeško gorje je leglo na majhnega Miško, ga pritisnilo in davilo. Padel je na obraz med tračnice, kakor z ostrim nožem zaklano jagnje.

Ukradli so mu vrečo s krilom — poslednjo radost. Izmaknili so mu poslednjo nado.

Miška je jokel eno uro, jokel je dve uri — nekaj je bilo treba delati. Izjokel je polovico nesreče in začel je hoditi po tračnicah za postajo. S tega kraja je treba proč. Odsel je kakšnih dvajset sežnje, a se je spomnil na Serjoško. Posloviti se je treba Morda se ne bosta več videla. Naleti na dobrega človeka, pa mu pomore, če ne naleti — pogine. Miška še nekoliko potrpi. A če do večera ne dobi ničesar, brže bo konec vsega. Vleže se valed gorja in nikdar več ne vstane. Ljudem ni potreben, in če ga kdo opazi, se obrne nalašč v stran. Mnogo poroče, naših tu leži, naj umre.

Ej, solnce, ne sijaj — s tem ne razveseliš! In ti zvon zaman zvoniš iz cerkve! — Teško je siromaštvo, težka človeška žalost! Kruha bi rad.

V bolnici so Miško sprejeli neprijazno.

„Kaj hočeš?“

„Serjoška tukaj leži.“

„Phidi jutri, danes se ne sme.“

„Samo nekaj trenutkov.“

„Umril je, ni ga.“

„Kaj, umril?“

„Idi, idi, ali ne veš, kako človek umre? Pokopali smo ga.“

Eh, ti Serjoška! Kako nesrečen dan je danes! Miška je posedel na stopnicah bolnice in nato legel pod drevo.

Slabo je. Krila ni. Kruha nikdo ne da. Pa zakaj gavrani tako kriče? Glej, tam leze, kako se mu že pravi, — hrošč. Treba ga je vzeti in pojesti. Jedli smo lopatinske pse in mačke a takega hrošča... In tam skače vrabec. Vse kakor še žive vrabci. Oh! Jaška bi ga s svojo puško!

Sklonila se je nad Miško suha, gladna smrt in mu diha v obraz z rženim, soljenim kruhom. — Odkod kruh? Vzdigne kapo in kapa diši po kruhu. Poduha — in jo vrže proč. — Odruga travo in jo žveči. In zopet se mu zapro oči, vse zaostne. Smrt. — In vendar se najdejo še dobri ljudje.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Moji prijatelji in kaplanov žegen

Piše: IGNAC MUSICH, Brooklyn, N.Y.

Jaz sem imel dobrega prijatelja v prvih letih, ko sem odložil kikirjo. V šolo sva hodila skupaj in v gozd po drva. Bil je eden tistih otrok, ki naredi vsako reč skoro do popolnosti. Butaro je zavezal tako čedno, da ga ni nobeden prekosil in vrste drugo je opravil tudi tako, da je za njim kar sledila neke vrste popolnost. V šoli sicer ni bil pohvaljen, toda znal je pa vedno vse. Narave je bil bolj vse zaprte in ni nikdar poskušal biti živahen ali zanimiv. Risanje mu je šlo v glavo in žaganje v fanir različne oblike, iz katerih je potem sestavil kapelico in različne okvirje za slike. Poleg tega je pa še izdeloval takomenovani „globin“ seveda samo za domačo rabo. Stokel je oglje, stopil vosek in primešal glicerina in tako ubijal čas po šolskih urah. Njiv niso imeli; hišice pa le — pred hišo pa je bila lepo izdelana utica.

Po cele nedelje sva presedela tam in se bavila s takimi stvarmi. Nekega dne, mislim, da je bila nedelja ali pa praznik — ob drugih dneh ni nosil kravate — je prišel z zeleno kravato meni nasproti, kajti hiša je stala nekoliko iz vasi v sredini njiv. „Kaj pa imaš tako zeleno kravato? Nobenih rožic, ali kaj?“ sem ga vprašal. „Jaz sem demokrat,“ odvrne brez pomisleka.

„Ali pa moraš imeti zeleno kravato, če si demokrat?“ sem silil vanj z vprašanji.

„Ni rarno, da bi jo moral imeti,“ mi pojasni, „toda, demokrat se ne sme sramovati pred javnostjo, kajti demokratični principi so taki, da se jih ni treba sramovati.“

„Kaj pa je demokrat?“ sem poizvedoval.

Nekoliko me je pogledal po strani in se nasmejal ter rekel:

„Demokrat je človek, ki verjame, da je človek na svetu za to, da nekaj naredi iz samega sebe, med tem pa ne sme pozabiti, da so tudi drugi, ki žive z njim na zemlji ljudje in da če se njemu posreči, da pride višje mora s čustvi ostati pri ljudeh, ker tudi on sam ni več kot človek.“

Note

za
PIANO-
HARMONIKO
ali
KLAVIR

BREEZES OF SPRING
TIME OF BLOSSOM (Cretal Cas)
SLOVENSKI FANTJE
VSE BOM PRODALA

PO JEZERU
K O L O
OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA

TAM NA VRTHNI GREDI
MARIBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ

DEKLE NA VRTU
OJ, MARIČKA, PEGLJAJ
BARČICA

MLADI KAPETANE
GREMO NA STAJERSKO
STAJERIS

HAPPY POLKA
ČE NA TUJEM

35 centov komad
3 za \$1.

MOJA DEKLE JE SE MLADA
Po 25c komad:

Zvezek 10 slovenskih
pesmi za piano harmo-
niko za \$1.—

Naročite pri

KNJIGARNA
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St., New York

NOVA IZDAJA Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v

HAMMONDOVEM NOvem Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

Svet pripada ljudem, katerih radovednost nima obzorca

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatera napačna ali vprašanja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skisane svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sistema, pokrajine in globoko oceanov in jezer, dolgotrajnejših rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gora. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

SEDAJ

40 centov

PO POŠTI
V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

dube; in potem so se prikazale mišice, približno tako velike, kot bi pričela osa. Večnoma smo bili taki ptiči, le dva ali trije, da so spravili skupaj nekako pol debule velike mišice. To je bilo toliko časa, da smo dobili Pepčka. Ko je bil prvič med nami, smo se začeli koračiti in kazati mišice, nas je molče ogledoval, vsi smo bili veči od njega in ga kar nismo hoteli nadlegovati. Kaj boš pa tudi pričakoval od fantičke, ki se drži tako pri tleh in ga spravljaj v zadrego, smo si mislili. Pepček pa ni izgledal preveč srčnežljiv in se je kar udomačil. Potegnil je suknjico iz sebe in potegnil gori rokav, nam so pa izstopile oči in smo kar lepo spravili svojo robo nazaj v rokave, ker v primeri z nami, je bilo najmanj pol Pepčka v rokavu in pri tem se ni nič krivil. Od takrat naprej smo pa o mišicah kar molčali.

Nekaj je moralo biti, da smo se zabavali in kaj bo? No, kot doraščajoči fantje smo pričeli misliti, kaj smo. Liberali ali klerikaleci. Če bi bilo po materinem in drugih takih, ki so nas poskusili držati na uzi, bi bili klerikaleci, ker hoditi v cerkev redno dvakrat vsako nedeljo, bi pomenilo klerikalizem po našem mnenju. Poslušati pridigo vsako nedeljo, bi pomenilo ravno to. Delati tako, kot uči učitelj v šoli, tudi ni dosti razlike, zato smo hoteli najti nekaj, ki je drugače kot to.

Liberalci že malo drugače

zveni in poleg tega je pa tudi nekaj tu, ki tam ni in prav to je bilo za nas; smo si rekli. Če hočeš biti liberalci, moraš farje sovražiti in nič lažjega za nas, kot to, kajti neprenehoma nas spikajo iz prižnice in nam nalagajo pokoro. V šoli jo marsikateri stakne z ravninom, in ravno tako smo jih mi ali pa za „ta sladke“ te nikdo ne vzdigne tako navdušeno kot far. Vse to je prišlo na dan pri naših sestankih in dožili smo vse navzkrižem, da nam teže življenje z nepotrebnim nadzorovanjem. Jaz nisem imel rad, ker sem zmirom moral ležati v hiši, med tem ko bi lahko spal na mrvi, kot drugi fantje. Seveda to je bilo tam ko me mati ni slišala; doma pa sem le omenil, tako nekako po strani, a me je mati tako pogledala, da me je pogled bolj udaril, kot bi me vžgala z metko, ki ji ni bila nobena tujka, če se je kdo le preveč napejal okrog nje.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

FANTJE ODHAJAJO
K VOJAKOM

Pretekli petek so odšli v armado Strica Sama in sicer v Camp Upton na Long Islandu trije slovenski mladeniči: John Murn, Fred Končan in Frank Hrovat. Postavite se kot pravi slovenski fantje in želimo vam, da se po vojni vrnete k svojim.

Dvojna smola

San Diego, Cal. — Milton F. Swain je ukradel panj čebel, ki so ga med potjo opikale, da je bil ves zatekel v obraz in po rokah — ko je prišel pred sodniga ga je pilič pa še ta s tem, da ga je obsodil na 18 mesecev ječe.

DEŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Izšla je nova knjižica ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljani.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic in zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Razno, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsedniški Zedinjenih držav in Poedine države.

Cena knjižice je samo 50 centov. In se dobi pri: SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th St., New York

Nepotrebno trošenje denarja v vojnem času je podzvestna sabotaža. Vojna produkcija potrebuje vaše dolarje, zato kupujte vojne bonde, namesto, da trošite denar po nepotrebnem.